

Силабус дисципліни «Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ D1 · 071 ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

072 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

120 годин · 4 кредити ЄКТС · 4 змістовних модулі

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу

Спеціальність: D1 — 071 Облік і оподаткування; 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Ступінь: Фаховий молодший бакалавр

120

Годин

загальний обсяг дисципліни

4

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

4

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання облікової та фінансової інформації суб'єктів малого бізнесу: виявлення суттєвих даних, порівняння альтернатив, формування обґрунтованих висновків. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки розрахункових робіт, звітних форм і аналітичних записок. Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати облікові поняття, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звітні форми, висновки та короткі аналітичні записки. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час аналізу кейсів із практики ведення обліку малого бізнесу. - аналізувати нормативно-правову та облікову документацію суб'єктів малого бізнесу; - виділяти головне та узагальнювати результати облікових даних; - планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів подання звітності; - коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; - брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.	Фахові компетентності Розуміння правових засад функціонування суб'єктів малого бізнесу, критеріїв їх класифікації та особливостей організації бухгалтерського обліку на малих підприємствах і у фізичних осіб — підприємців (ФОП). Знання принципів спрощеної та загальної систем оподаткування, порядку ведення книги обліку доходів і витрат. Здатність складати фінансову звітність за спрощеними формами (НП(С)БО 25): Баланс (форма №1-м, №1-мс) та Звіт про фінансові результати (форма №2-м, №2-мс). Знання вимог до подання податкової, статистичної та іншої звітності суб'єктами малого підприємництва. - ідентифікувати суб'єктів малого підприємництва за законодавчими критеріями; - організовувати облік за спрощеним планом рахунків; - складати фінансову звітність за НП(С)БО 25; - визначати податкові зобов'язання залежно від системи оподаткування; - подавати звітність у встановлені строки через електронний кабінет платника.	Результати навчання Пояснювати сутність бухгалтерського обліку суб'єктів малого бізнесу, критерії віднесення підприємств до категорії малих і мікропідприємств, правові засади застосування спрощених систем оподаткування. Аналізувати первинні документи, реєстри обліку та звітні форми малих підприємств і ФОП. Застосовувати спрощений план рахунків, складати фінансову звітність за НП(С)БО 25, формувати податкові декларації за єдиним податком і загальною системою оподаткування. Орієнтуватися у вимогах до ведення книги обліку доходів та витрат. - пояснювати правові засади обліку суб'єктів малого бізнесу; - застосовувати спрощений план рахунків бухгалтерського обліку; - складати баланс і звіт про фінансові результати за НП(С)БО 25; - формувати звітність ФОП на спрощеній та загальній системах оподаткування; - використовувати нормативні та електронні джерела для ведення обліку і звітності.
---	--	--

Правові та організаційні засади обліку суб'єктів малого бізнесу

Тема 1.1

Суб'єкти малого бізнесу: поняття, критерії, класифікація. Законодавче визначення малого та мікропідприємства, ФОП; критерії ГКУ та Закону про бухгалтерський облік; організаційно-правові форми суб'єктів малого підприємництва.

Тема 1.2

Організація бухгалтерського обліку на малих підприємствах. Облікова політика суб'єктів малого бізнесу, спрощений план рахунків, принципи ведення облікових регістрів, первинна документація та документообіг.

Тема 1.3

Системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу. Загальна та спрощена системи оподаткування, групи єдиного податку, ставки та ліміти доходу, порядок реєстрації та переходу між системами.

Облік господарських операцій на малих підприємствах

Тема 2.1

Облік активів малого підприємства: грошових коштів, основних засобів та нематеріальних активів за спрощеним планом рахунків. Особливості нарахування амортизації.

Тема 2.2

Облік запасів, розрахунків з постачальниками та покупцями. Документальне оформлення руху запасів; облік дебіторської та кредиторської заборгованості на малих підприємствах.

Тема 2.3

Облік праці та заробітної плати на малих підприємствах і у ФОП. Нарухування та виплата заробітної плати, єдиний соціальний внесок, облік розрахунків з персоналом.

Тема 2.4

Облік витрат і доходів суб'єктів малого бізнесу. Формування собівартості, класифікація витрат за спрощеним планом рахунків; облік фінансових результатів малого підприємства.

Фінансова звітність суб'єктів малого бізнесу

Тема 3.1

НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»: склад, порядок складання та подання. Баланс (форма №1-м) і Звіт про фінансові результати (форма №2-м) малих підприємств.

Тема 3.2

Фінансова звітність мікропідприємств: Баланс (форма №1-мс) і Звіт про фінансові результати (форма №2-мс). Особливості заповнення рядків, строки та порядок подання в електронному кабінеті платника.

Тема 3.3

Аналіз фінансової звітності суб'єктів малого бізнесу: показники ліквідності, платоспроможності та рентабельності; використання даних звітності для прийняття управлінських рішень.

Тема 3.4

Виправлення помилок у фінансовій звітності малих підприємств. Уточнення показників, подання виправленої звітності; відповідальність за порушення вимог до складання і подання звітності.

Податкова та статистична звітність суб'єктів малого бізнесу

Тема 4.1

Звітність ФОП на спрощеній системі оподаткування.

Декларація платника єдиного податку (1–2 групи — щорічно, 3 група — щоквартально), облік доходів у книзі обліку, строки подання та порядок заповнення.

Тема 4.2

Звітність ФОП на загальній системі оподаткування.

Декларація про майновий стан і доходи, книга обліку доходів і витрат, розрахунок ПДФО, військового збору та ЄСВ; строки сплати та подання звітності.

Тема 4.3

Звітність з ПДВ та з єдиного соціального внеску.

Реєстрація платником ПДВ при перевищенні ліміту, декларація з ПДВ, реєстр податкових накладних; звітність з ЄСВ (об'єднаний звіт), терміни та відповідальність.

Тема 4.4

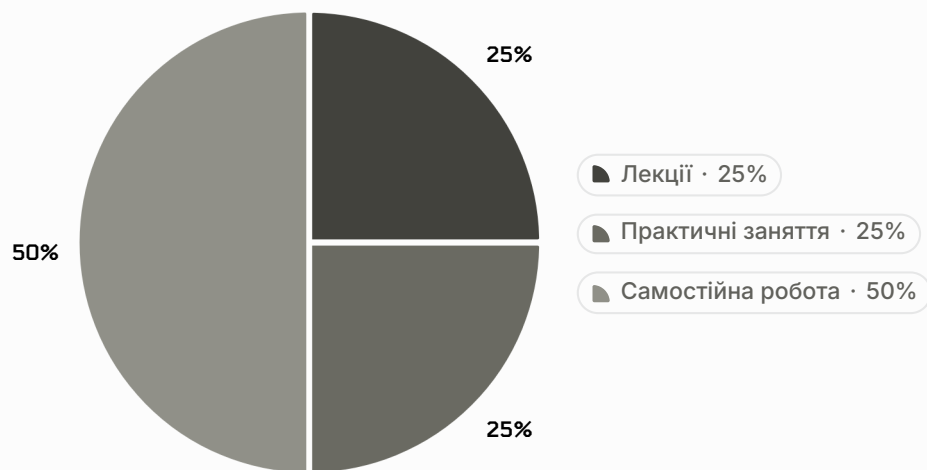
Статистична звітність та цифровізація обліку малого бізнесу. Форми статистичної звітності для малих підприємств; електронний документообіг, подання звітності через «Електронний кабінет» та портал Дія; сучасне програмне забезпечення для обліку.

Розподіл навчального часу — 120 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Суб'єкти малого бізнесу: класифікація	2	2	4
	Тема 1.2 — Організація бухгалтерського обліку	4	4	6
	Тема 1.3 — Системи оподаткування	2	2	4
Модуль 2	Тема 2.1 — Облік активів	4	4	6
	Тема 2.2 — Облік запасів і розрахунків	4	4	6
	Тема 2.3 — Облік праці та заробітної плати	4	4	6
	Тема 2.4 — Облік витрат і доходів	2	2	4
Модуль 3	Тема 3.1 — Фінансова звітність малих підприємств	4	4	8
	Тема 3.2 — Звітність мікропідприємств	2	2	6
	Тема 3.3 — Аналіз фінансової звітності	2	2	4
	Тема 3.4 — Виправлення помилок у звітності	2	2	4
Модуль 4	Тема 4.1 — Звітність ФОП на спрощеній системі	2	2	4
	Тема 4.2 — Звітність ФОП на загальній системі	2	2	4
	Тема 4.3 — Звітність з ПДВ та ЄСВ	0	0	2
	Тема 4.4 — Статистична звітність та цифровізація	0	0	2
Разом		30	30	60

 Загальний обсяг: **120 годин = 4 кредити ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **120 годин (4 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу
- **Практичні (30 год.):** відпрацювання навичок, розв'язання задач, складання звітних форм
- **Самостійна робота (60 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються самостійно опрацьовувати нормативні акти та складати звітність.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури та нормативних актів

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з обліку малого бізнесу (Гуцаленко, Плиса, Подолянчук та ін.), нормативно-правовими актами (Закон про бухгалтерський облік №996-XIV, НП(С)БО 25, Податковий кодекс України, Господарський кодекс України). Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття та визначення, порівнювати вимоги різних нормативних актів щодо обліку й звітності суб'єктів малого підприємництва.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Міністерства фінансів України (mof.gov.ua), Державної податкової служби України (tax.gov.ua), Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), Державної служби статистики (ukrstat.gov.ua) та порталу «Електронний кабінет платника» (cabinet.tax.gov.ua). Аналіз нормативних документів щодо звітності малого бізнесу, пошук актуальних форм звітності та роз'яснень ДПС. Результат — розвиток навичок роботи з офіційними джерелами та формування інформаційної грамотності.

Індивідуальні завдання

Виконання розрахункових завдань із складання балансу (форми №1-м, №1-мс) та звіту про фінансові результати (форми №2-м, №2-мс); формування декларацій платника єдиного податку та декларації про майновий стан і доходи; аналітичних завдань щодо оцінки фінансового стану суб'єктів малого бізнесу; творчих завдань — підготовка аналітичних записок та міні-досліджень з актуальних питань обліку й оподаткування малого бізнесу в умовах воєнного стану. Очікуваний результат — уміння застосовувати теорію на практиці, самостійно заповнювати звітні форми та обґрунтовувати висновки.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання умов задач, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання алгоритмів заповнення звітних форм; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів, нормативних вимог і порядку подання звітності; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань і розв'язання типових задач. Очікуваний результат — готовність до активної роботи на заняттях і впевнене виконання контрольних завдань.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: розрахункові та аналітичні вправи за темами змістовного модуля; заповнення облікових реєстрів, первинних документів та звітних форм. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне практичне завдання або реферат, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, складання звітних форм, аналіз фінансової звітності суб'єктів малого бізнесу). Оцінюються повнота відповіді, правильність заповнення форм та обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль

Залік або іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування та практичне завдання (складання звітності). Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок складання обліку та звітності, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері обліку, оподаткування та фінансів. Такий підхід сприяє глибшому розумінню нормативних вимог, розвитку аналітичного мислення та вмінню практично застосовувати набуті знання.

Лекції Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із практики ведення обліку малих підприємств; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.	Кейс-стаді Аналіз реальних ситуацій із практики обліку та звітності суб'єктів малого бізнесу; студенти виявляють порушення або помилки в обліку, пропонують рішення та обґрунтовують висновки.	Практичні задачі Заповнення облікових регістрів, первинних документів та звітних форм (баланс №1-м, №1-мс; декларація з ЄП; книга обліку доходів); відпрацювання алгоритмів розрахунку податкових зобов'язань.
Дискусії Обговорення актуальних проблем обліку і оподаткування малого бізнесу в Україні в умовах воєнного стану (зміни у законодавстві, нові форми звітності, цифровізація); розвиток критичного мислення та аргументації.	Робота з нормативними документами Опрацювання Закону про бухгалтерський облік, НП(С)БО 25, Податкового кодексу України, наказів Міністерства фінансів та роз'яснень ДПС; формування навичок роботи з правовою базою.	Самостійне дослідження Підготовка аналітичних записок, міні-рефератів і презентацій за обраною темою (особливості обліку ФОП, нові форми звітності, ІТ-рішення для малого бізнесу); розвиток навичок самостійного пошуку інформації.
Тестування та опитування Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей щодо нормативних вимог до обліку і звітності.		
 Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійними програмами спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» та 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».		

Рекомендована література та ресурси

1. Гуцаленко Л. В., Марчук У. О., Мельянюкова Л. В. Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу : навч. посіб. — Київ : Центр учбової літератури, 2023.
2. Плиса В. Й., Плиса З. П. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. — Львів : Видавництво ННБК «АТБ», 2023. — 302 с.
3. Подолянчук О. А., Коваль М. І., Гудзенко Н. М. Бухгалтерський облік : навч. посіб. — Вінниця : ФОП Кушнір Ю. В., 2023.
4. Непран А. В., Шевченко І. Ю. (ред.) Економіка підприємства : підручник. У 3 т. Т. 1. — Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024.
5. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник. — Житомир : Університет «Полісся», 2024. — 317 с.
6. Єпіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Фінансовий аналіз та звітність : електронний практикум. 2-ге вид., доп. — Вінниця : ВНТУ, 2022. — 144 с.
7. Томнюк Т. Л. Податкова система : навчальний посібник. — Чернівці : ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. — 324 с.
8. Степасюк Л. М., Якимовська А. В. Методичні вказівки для виконання практичних завдань з дисципліни «Облік і звітність». — Київ : НУБіП України, 2024.
9. Шубала О. М., Рудь Н. Т., Дзямулич М. І. Економіка та управління персоналом : навч. посіб. — Луцьк : Надстир'я, 2024. — 344 с.
10. Олейнікова Л. Г. Трансформація оподаткування малого бізнесу — уроки для України: вивчення досвіду країн ЄС з перехідною економікою. Фінанси України. — 2024. — № 6. — С. 34–53.
11. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39 (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>
13. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами). Розділ XIV «Спеціальні податкові режими». — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
14. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
15. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 № 4618-VI. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
16. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
17. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. — URL: <https://mof.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Державної податкової служби України. — URL: <https://tax.gov.ua/>
19. Електронний кабінет платника податків. — URL: <https://cabinet.tax.gov.ua/>
20. Офіційний сайт Державної служби статистики України. — URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
21. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
22. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. — URL: <https://www.treasury.gov.ua/>
23. Журнал «Економіка та суспільство» (електронне видання). — URL: <https://economyandsociety.in.ua/>
24. Портал «Все про бухгалтерський облік». — URL: <https://www.vobu.ua/>
25. Портал «Бухгалтер 911». — URL: <https://buhgalter911.com/>